

ІВАНО – ФРАНКІВСЬКА
ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ

*Куди біжить дорога,
Куди тече ріка,
Чому весь час до Бога
Знімається рука?..*

*Кудись біжить дорога,
Кудись тече ріка,
І все кудись до Бога
Знімається рука...*

*Нікуди ця дорога,
Нікуди ця ріка, —
І все-таки до Бога
Знімається рука...*

ПАМ'ЯТКА

ЧАРІВНА СИЛА ТАЛАНТУ

(до 80-ти років від дня народження українсь-
кого прозаїка,
поета Євгена Гуцала)

Український письменник, журналіст, поет і кіносценарист. Видатний майстер українського слова Євген Пилипович Гуцало народився 14 січня 1937 року на Вінничині в селі Старий Животів в родині сільських учителів. Батьки змалку привили хлопцеві жагу до знання. Саме любов до книг надихнула Євгена стати письменником. Друга світова війна, яка припала на дитинство Євгена, внесла в творчість письменника великий слід.

Атмосфера родини сільської української інтелігенції відобразилася на подальшому життєвому шляху хлопчика. Уже з дитинства він був привчений до наук та захоплено поглинав книжки та навчання своїх батьків.

У дитинстві він захоплювався читанням книг. Любов до читання з часом переросла в захоплення віршуванням. Коли Євген вчився в шостому класі, один із перших його віршованих творів під назвою «Червоний прапор» вмістила шкільна стінгазета, що викликало страшенну гордість хлопця. Про своє дитинство письменник розповідав у багатьох оповіданнях, у тому числі в повісті «Сільські вчителі», «Шкільний хліб», «У гаї сонце зацвіло». Та найбільшу славу і визнання авторові принесли твори для дітей.

Після блискучого закінчення середньої школи, на початку 50-х років, найкращий школяр села подався на науку до Києва. Він подав документи до Київського університету ім. Т.Шевченка на факультет журналістики. На ті часи конкурс до цього ВУЗу становив до 16 чоловік на місце, але селянському сину вдавалося успішно здавати екзамени з усіх дисциплін (а це більше 5) і лише на останньому іспиті, географії — яку він пречудово знав, йому зрізали бала — так Євген не пройшов по конкурсу. Повернувшись засмученим додому, в рідне село, він не міг собі втямити, що квота на поступлення для сільських дітей — була дуже обмежена.

Вперто бажаючи стати журналістом і письменником, через рік вступив у Ніжині до педагогічного інституту ім. М.Гоголя. З 1955 року він почав здобувати вищу освіту в колишній колегії Павла Галагана. Тамтешня творча атмосфера вплинула на подальші кроки юного студента, він одразу ж вступає до літературної студії, пише вірші, прозу.

Творчий та життєвий злет Євгена Гуцала припав на період «хрущовської весни» на теренах СРСР (і ніби знаменням тому стала його поетична добірочка «Зелена радість конвалій»). Уже перші систематичні його публікації впали в око тогочасним літературним корифеям: Миколі Бажану, Михайлові Стельмаху та Павлу Загребельному, і саме останньому спало на думку запросити молодого автора до редакції літературної газети, очільником якої він був. Так, з 1961 року, Євген Гуцало почав працювати в «Літературній Україні» редактором, потім у видавництві «Радянський письменник». А вже невдовзі, в 1962 році, вийшла друком перша його повноцінна книжка — збірка оповідань «Люди серед людей», і одразу ж звернула на себе увагу свіжою емоційністю та відтворенням розмаїтих живих характерів. Тоді ж відбулася поїздка до Франції у складі делегації молодих письменників з різних союзних республік.

Після поїздки до Франції видає книги «Яблуко з осіннього саду» (1964), «Скупана в любистку» (1965), «Олень Август» (1965), «Хустина шовку земного» (1966), «Запах кропу» (1969) та інші твори. Як наслідок, плідний вінницький літератор Євген Гуцало увійшов до плеяди українських письменників-шістдесятників.

Чарівна сила таланту

На початку 1970-х років виходять друком лірико-психологічна повість «Дівчина на виданні», діалогія «Сільські вчителі» та «Шкільний хліб». Поважну частку творчого доробку письменника становлять твори для дітей: «Олень Август» (1965), «З горіха зерна» (1969), «Дениско» (1973), «Саййора» (1980), «Пролетіли коні» (1984). Дві останні книжки удостоєні Шевченківської премії. Дитяча проза (точніше — книжки для дітей і батьків) Є. Гуцала

прикметна особливим, по-гуцалівськи поетизованим

зображенням стосунків між людьми.

Невичерпну «країну дитинства» письменник осмислює в різних жанрово-стильових формах, щоразу — в новому баченні, про що свідчить і цикл «Оповідання з Тернівки» (1982), книжка «Княжа гора» (1985). Він справжній мрійник і фантазер, який словом уміє торкнутися людської душі, створити із звуків симфонію, і ця музика підносить нас над буденністю, робить чистими і благородні-

шими.

У 1981р. вийшла друком перша поетична збірка Є. Гуцала «Письмо землі». Далі з'являються книжки віршів «Час і простір» (1983), «Живемо на зорі» (1984), «Напередодні нинішнього дня» (1989). Так рівно через двадцять років після надрукування першої поетичної добірки «Зелена радість конвалій» повертається письменник до лірики.

Поміж значного пласту прозових творів, які прославили письменника Гуцала, автор залишав місце і для поезії, яка ставала його віддушиною, пристанівком серця. І писав він її завжди (правда, не все встиг зібрати та видати), і навіть незадовго до своїх останніх днів він знову й знову віршував.

Вірші письменника — то своєрідне ворожіння над душею, сенс якого — в очищенні від суєтного, минушого, в омолодженні, у поверненні до того стану любові, людяності, космічної доброти, котрий і є найбільшим людським скарбом.

Книга з кумедною назвою «Зайці в полі варять борщ» була презентована 2014 року. Письменниця Леся Воронина, упорядниця книги та дружина письменника, розповіла, що Євген Пилипович, хоч і був знаний як дорослий автор, дуже любив дитячу літературу та з задоволенням писав для дітей. Всередині книги – дотепні вірші, майстерно проілюстровані художницею Ольгою Квашею.

Євген Гуцало також є автором низки сценаріїв, за мотивами його творів знято кіноальманах «Київські зустрічі» (1979), відеофільм «У лузі на старому дивані» (1981), «Виїзний товариський суд» (1981), повнометражний фільм «Парад планет» (1984), фільм «Солом'яні дзвони» (1986) тощо.

4 липня 1995 року, на 58 році життя, не стало українського письменника-сподвижника Євгена Гуцала.

Відтак, українські урядовці розпорядилися поховати видатного українського письменника, лауреата Державної премії України імені Т.Шевченка Гуцала Євгена Пилиповича на Байковому кладовищі і спорудити надгробок на його могилі та встановити меморіальну дошку на будинку № 3 по вулиці Суворова у місті Києві, де жив і працював Євген Гуцало.

Меморіальна дошка у Києві на будинку N 3 по вулиці Михайла Омеляновича-Павленка, де жив і працював Євген Гуцало

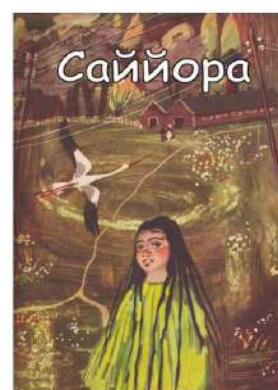
На малій Батьківщині Євгена Гуцала його односельці та земляки намагаються вшановувати майстра слова: поетичними вечорами, літературними зустрічами та іншими урочистостям. І в інших куточках України шанують письменника Євгена Гуцала, учиняючи літературні зустрічі-читання в честь його роковин.

Пам'ять Євгена Гуцала достойно вшанувало Вінницьке земляцтво в Києві, заснувавши премію його імені і відзначивши нею вже багатьох письменників та діячів мистецтва і культури.

Нагороди письменника

- Літературна премія імені Юрія Яновського (1982) — за збірники оповідань «Орлами орано», «Що ми знаємо про любов», «Полювання з гончим псом» і «Оповідання з Тернівки»;
- Державна премія України ім. Т.Г.Шевченка (1985) — за дитячі збірки «Саййора», «Пролетіли коні»;

- Міжнародна премія фундації О. і Т. Антоновичів (1995) — за роман-трилогію «Позичений чоловік»;
- Премія ім. Івана Огієнка (1995) — за публіцистичну книжку «Ментальність орди».

Список використаних джерел:

Гуцало Є. Олень Август: оповідання, повість / Євген Гуцало. – Київ: Веселка, 1986. – 231 с.

Гуцало Є. Пролетіли коні: оповідання та повісті / Є.П. Гуцало; вступ. слово Л. Ворониної. – К.: Вид-во гуманіт. л-ри, 2008. – 384с.

Гуцало Є.П. Твори в 5 т. Т. 1: оповідання, новели / Є. Гуцало. вст. слово В.Плюща. – К.: Дніпро, 1996. – 454с.

Гуцало Є.П. Твори в 5 т. Т. 2: повісті / Є.Гуцало. – К.: Дніпро, 1996. – 461с.

Гуцало Є.П. Твори в 5 т. Т. 5: поезії, статті / Є.Гуцало. – К.: Дніпро, 1997. – 576с.

Гуцало Є. З горіха зерня: оповідання / Є.Гуцало. – К.: Веселка, 1967. – 228с.

Гуцало Є. Сім'я дикої качки: для мол. та серед. шк. віку / Є.Гуцало; упорядкув. та передм. Лесі Ворониної. – К.: Школа, 2007. – 218 с.

Гуцало Є. Діти Чорнобиля / Є.Гуцало. – К.: Соняшник, 1995. – 104с.

Мистецтво України. — К., 1997. — С. 187–188.

Янковська О. В. Гуцало Євген Пилипович / О.Янковська // Енциклопедія історії України. — Т. 2. — К., 2005. — С. 261.

Вебліографія

Твори Є. Гуцала On-Line

<http://libruk.in.ua/g/23-gutsalo-evgen>

Виконала :

методист науково-методичного відділу

І.І. Януш

Відповідальна за випуск:

директор обласної бібліотеки для дітей

І.Я. Тацакович